

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR.....	XVII
Giriş	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK KULLANIM ÖDÜNCÜ SÖZLEŞMESİ

§ 1. TERMİNOLOJİ, TANIM, UYGULANACAK HÜKÜMLER, TARİHÇE	5
I. TERMİNOLOJİ.....	5
II. TANIM.....	7
III. UYGULANACAK HÜKÜMLER	8
IV. TARİHÇE	11
A. Roma Hukukunda (Commodatum)	11
B. İslam Hukukunda (Ariyet)	14
§ 2. ÖDÜNÇ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI, HUKUKİ NİTELİĞİ, EHLİYET, ŞEKİL VE TÜRLERİ.....	16
I. ÖDÜNÇ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI	16
A. Genel Olarak	16
B. Kullanım Konusu Bir Şey veya Hak	17
1. Eşyalar	17
2. Haklar	21
C. Kullanımın Karşılıksız Olması	23
1. Genel Olarak.....	23
2. Ödünç Verenin Menfaatinin Karşılıksızlık Unsuruna Etkisi	27
D. Tarafların Anlaşması.....	29
II. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	32
A. Rızai Bir Sözleşme Olması.....	32
B. Alacak Hakkı Doğurması.....	33
C. Eksik İki Tarafa Borç Yüklemesi.....	33
D. Sürekli Borç İlişkisi Doğurması	35
III. TARAFLARIN EHLİYETİ	35
A. Genel Olarak	35
B. Ödünç Verenin Ehliyeti.....	36
C. Ödünç Alanın Ehliyeti.....	37

IV. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ	39
A. Geçerlilik Şekli	39
1. Kural: Şekil Serbestisi	39
2. Uzun Süreli Kullanım Ödüncü Sözü Verme Sözleşmelerinde Şekil Sorunu	40
a. Sorunun Ortaya Konulması	40
b. Değerlendirmemiz	42
B. Sözleşmenin İspatı	44
V. ÖDÜNÇ SÖZLEŞMESİ TÜRLERİ	45
A. Genel Olarak	45
B. Elden Ödünç	45
C. Ödünç Sözü Verme	46
D. Şarta Bağlı Ödünç	47
E. Karma Ödünç	48
§ 3. BENZER SÖZLEŞMELERDEN, İLİŞKİLERDEN VE ÖZELLİKLE HATIR İLİŞKİSİ NİTELİĞİNDEKİ “HATIR ÖDÜNCÜNDEN” FARKI	50
I. BENZER SÖZLEŞMELERDEN FARKI	50
A. Tüketim Ödüncü Sözleşmesinden Farkı	50
B. Bağışlama Sözleşmesinden Farkı	52
C. Kira ve Ürün Kirası Sözleşmelerinden Farkı	54
1. Kira Sözleşmesinden Farkı	54
2. Ürün Kirası Sözleşmesinden Farkı	56
D. Saklama ve Vekalet Sözleşmelerinden Farkı	57
II. BENZER İLİŞKİLERDEN FARKI	59
A. Eşya Üzerinde Kullanım Hakkı Sağlayan Karşılıksız Sınırlı Aynı Haklar ile Diğer Bazı Haklardan Farkı	59
B. Karşılıklı Bir Sözleşme Kapsamında Bir Şeyin Kullanılmasından Farkı	60
C. Sözleşme Görüşmeleri Kapsamında Bir Şeyin Kullanıma Bırakılmasından Farkı	61
D. Kullanıma Tek Taraflı Rıza Göstermeden Farkı	63
E. Yargıtay’ın İntifadan Men İctihatlarıyla İlişkisi	66
F. Aile Hukukundan Doğan Yükümlülükler Kapsamında Bir Şeyin Kullanılmasından Farkı	71
G. Evlilik Dışı Fiili Yaşam Birliktelikleri Kapsamında Bir Şeyin Kullanılmasından Farkı	71
H. Bir Şeyin Kullanılmasını İçeren Diğer Bazı İlişkilerden Farkı	73
III. HATIR İLİŞKİSİ NİTELİĞİNDEKİ “HATIR ÖDÜNCÜNDEN” FARKI	75
A. Genel Olarak	75
B. Hatır Ödüncü ile Ödünç Sözleşmesini Ayırt Etmekte Kullanılan Ölçütler	77

C. Taraflar Arasındaki İlişkinin Hatır Ödücü veya Kullanım Ödücü Sözleşmesi Olarak Nitelendirilmesinin Önemi ve Sonuçları.....	81
1. Zilyetlik Yönünden.....	81
2. Sorumluluk Yönünden.....	82
3. Kullandırma Konusu Şeyin Geri İstenebilmesi Yönünden.....	86
4. İspat Yönünden.....	87

İKİNCİ BÖLÜM

SÖZLEŞMENİN HÜKÜMLERİ

§ 4. ÖDÜNÇ VERENİN BORÇLARI VE SORUMLULUĞU.....	89
I. ÖDÜNÇ VERENİN BORÇLARI.....	89
A. Ödünç Konusu Şeyi Ödünç Alanın Kullanımına Bırakma Borcu.....	89
1. Genel Olarak.....	89
2. İfa Zamanı.....	90
3. İfa Yeri.....	91
B. Sözleşme Süresince Ödünç Konusu Şeyin Ödünç Alan Tarafından Kullanılmasına Rıza Gösterme Borcu.....	92
C. Olağanüstü Giderleri Ödeme Borcu.....	93
1. Ödünç Alanın Ödünç Veren Yararına Yaptığı Olağanüstü Giderleri Ödeme Borcu.....	93
2. Ödünç Alanın Kendi Yararına Yaptığı Olağanüstü Giderleri Ödeme Borcu.....	98
II. ÖDÜNÇ VERENİN SORUMLULUĞU.....	100
A. Genel Olarak.....	100
B. Hafifletilmiş Sorumluluk İlkesi.....	100
1. Genel Olarak.....	100
2. Kural: Kast ve Ağır İhmalle Sınırlı Hafifletilmiş Sorumluluk.....	101
C. Borcun Hiç veya Gereği Gibi Yerine Getirilmemesinden Dolayı Ödünç Verenin Sorumluluğu.....	106
1. Genel Olarak.....	106
2. Sorumluluğun Kapsamı.....	109
a. İfa Menfaatinin İhlali Halinde Sorumluluk.....	109
b. Kişi ve Malvarlığının (Bütünlük Menfaatinin) İhlali Halinde Sorumluluk.....	109
c. Sözleşmenin Tarafı Olmayan Üçüncü Kişilerin Menfaatlerinin İhlali Halinde Sorumluluk.....	111
D. Ödünç Verenin Aıptan ve Zapattan Sorumluluğu.....	112
§ 5. ÖDÜNÇ ALANIN BORÇLARI VE SORUMLULUĞU.....	116
I. ÖDÜNÇ ALANIN BORÇLARI.....	116
A. Ödünç Konusu Şeyi Özenle Kullanma Borcu.....	116

1. Genel Olarak	116
2. Sözleşmeye, Kullanım Amacına ve Ödünç Konusu Şeyin Niteliğine veya Özgülenme Amacına Uygun Kullanma Borcu	117
a. Sözleşmeye Uygun Kullanma Borcu	117
b. Kullanım Amacına Uygun Kullanma Borcu	120
c. Ödünç Konusu Şeyin Niteliğine veya Özgüldüğü Amaca Göre Kullanma Borcu	121
3. Özenle Kullanma Borcunun Özel Bir Görünümü: Şeyi Başkasına Kullandırmama Borcu	121
B. Olağan Bakım ve Koruma Giderlerini Karşılama Borcu	127
1. Genel Olarak	127
2. Borcun Kapsamı: Ödünç Konusu Şeyin Kendisiyle İlgili Bakım ve Koruma Giderleri	128
3. Borcun Kapsamına Girmeyen Giderler	130
a. Tüketim (İşletme) Giderleri	130
b. Vergi ve Sigorta Giderleri	131
c. İyileştirme Giderleri	132
4. Kira Hukukundaki Yan Giderlerle İlişkisi	132
5. Kat Mülkiyeti Kanunundaki Ortak Giderlerle İlişkisi	134
C. Kullanma Borcuyla İlgili Bazı Sorunlar	135
1. Ödünç Konusu Şeyi Kullanma Borcu Olup Olmadığı Sorunu	135
2. Ödünç Alanın Ödünç Konusu Şeyden Yararlanma Hakkı Olup Olmadığı Sorunu	138
II. ÖDÜNÇ ALANIN SORUMLULUĞU	139
A. Sözleşmeye Aykırılıktan Dolayı Sorumluluk	139
B. Beklenmedik Halden Sorumluluk	141
C. Kanundan Doğan Bir Müteselsil Sorumluluk: Birlikte Ödünç Alanların Sorumluluğu	142
D. Ödünç Alanın Sözleşme Dışı Sorumluluğu: Motorlu Araç İşleten veya Hayvan Bulunduran Olarak Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğu	145

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİ

§ 6. SONA ERME SEBEPLERİ	149
I. GENEL OLARAK	149
II. SONA ERME SEBEPLERİ	151
A. Kanunda Yer Alan Sona Erme Sebepleri	151
1. Sürenin Sona Ermesi	151
2. Kullanım Amacıyla İlgili Sona Erme Sebepleri	152

a.	Kullanım Amacının Gerçekleşmesi.....	152
b.	Kullanım Amacının Gerçekleşmesi İçin Gerekli Sürenin Aşılması	155
3.	Sözleşmeye Aykırılık Nedeniyle Sona Erme	156
4.	Ödünç Verenin İvedi Gereksinimi Nedeniyle Sona Erme.....	158
a.	Genel Olarak.....	158
b.	Koşulları	159
aa.	Gereksinimin Sözleşmenin Kurulmasından Sonra Ortaya Çıkması ve Önceden Öngörülemediği Olması	159
bb.	Önceden Öngörülemediği İvedi Bir Gereksinim Olması.....	160
cc.	Ödünç Verenin Kendisinin veya Yakınının Gereksinimi Olması.....	162
c.	Feshin Sonuçları.....	163
5.	Süre ve Kullanım Amacının Belirlenmemiş Olması Halinde Fesih Yoluyla Sona Erme.....	163
6.	Ödünç Alanın Ölümü	167
B.	Haklı Sebep Fesih	169
C.	Diğer Sona Erme Sebepleri	170
1.	Sözleşmenin Ödünç Alan Tarafından Sona Erdirilmesi	170
2.	Bozucu Şartın Gerçekleşmesi	172
3.	Ödünç Veren ve Alanın İflasının Sona Ermeye Etkisi	172
4.	Ödünç Konusu Şeyin Mülkiyetinin El Değiştirmesi	173
5.	Bağışlama ve Kira Sözleşmesi Hükümlerine Kıyasen Sona Ermesi	176
a.	Genel Olarak.....	176
b.	Bağışlama Sözleşmesi Hükümlerine Kıyasen Sona Erme	176
c.	Kira Sözleşmesi Hükümlerine Kıyasen Sona Erme	177
D.	Özel Bir Sona Erme Meselesi: Ödünç Konusu Şeyin “Aile Konutu” Olması Halinde Sona Erme.....	179
1.	Genel Olarak.....	179
2.	Konutun Ana Baba veya Üçüncü Kişiler Tarafından Eşlere Karşılıksız Olarak Bırakılmasının Hukuki Niteliği ve Sonuçları.....	179
3.	Ödünç Alanların Boşanması Halinde Sona Erme	183
a.	Genel Olarak.....	183
b.	Aile Konutu ile Ödünç Sözleşmesinden Doğan Şahsi Hak ve Mülkiyetten Doğan Aynı Hak Arasındaki İlişki.....	184
c.	Yargıtay Uygulaması.....	185
d.	Değerlendirmemiz.....	185
4.	Fesih Bildiriminin Muhatabı ve Müteselsil Sorumluluk Sorunu	188

5. Sağ Kalan Eşin Aile Konutunu Kullanması Halinde Sona Erme	191
III. FESİH YOLUYLA SONA ERMEDE FESİH BİLDİRİMİ	193
§ 7. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI	195
I. ÖDÜNÇ ALANIN ÖDÜNÇ KONUSU ŞEYİ GERİ VERME BORCU	195
A. Genel Olarak	195
B. Geri Verme Borcunun Kapsamı	196
1. Kural: Aynen Geri Verme	196
2. İstisna: Olağan Kullanımdan Kaynaklı Eskime ve Bozulmalar	198
3. Ödünç Konusu Şeyden Elde Edilen Ürünlerin Geri Verilip Verilmeyeceği Sorunu	200
4. Sözleşmeye Aykırı Olarak Elde Edilen Gelirlerin Geri Verilmesi Sorunu	203
C. Geri Verme Borcunun Hiç veya Gereği Gibi İfa Edilmemesinin Sonuçları	204
D. Geri Verme Borcunun Muhatabı ve Geri Vermekle Yükümlü Kişi	206
E. Geri Verme Zamanı ve İfa Yeri	207
1. Geri Verme Zamanı	207
2. İfa Yeri	209
II. SONA ERMEYE BAĞLI OLARAK ÖDÜNÇ VERENİN -GERİ İSTEME DIŞINDAKİ- DİĞER HAKLARI İLE ÖDÜNÇ ALANIN HAKLARI	210
A. Ödünç Verenin Hakları	210
1. Kötüleşme ve Değer Azalması Nedeniyle Tazminat Talep Etme Hakkı	210
2. Kiraya Verenin Hapis Hakkına İlişkin Hükmün (TBK m. 336) Kıyasen Uygulanıp Uygulanmayacağı Sorunu	210
B. Ödünç Alanın Hakları	212
1. Yaptığı Olağanüstü Giderler Nedeniyle Tazminat Talep Etme Hakkı	212
2. Söküp Alma Hakkı	215
3. Alıkoyma Hakkı	218
III. ZAMANAŞIMI	220
A. Geri Verme Borcuna İlişkin Zamanaşımı	220
B. Geri Verme Borcu Dışındaki Diğer Taleplere İlişkin Zamanaşımı	221
1. Kısa Zamanaşımı Süresi	221
2. Zamanaşımının Başlangıç Anı	224
SONUÇ	225
KAYNAKÇA	231